

P MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 2 2020

Krönika
Dokumentera och
arkivera mera!

Vykortet
Wien

Ordförande har ordet
Om jag fick skapa en ny ideologi
så skulle den heta solidarism!

Solidariteten lyser starkt som den ljusaste stjärna på himlen över Sverige!

Coronasmittan härjar världen över! Många människor och deras familjer pågas av sjukdomen.

Alldeles för många har förlorat livet på grund av en otäckt virusjäväl! Världens ekonomi är raserad och det kommer att ta många år innan den är återställd. Man befärar att över 70 tusen företag i Sverige kommer kollapsa och inte återhämta sig. Arbetslösheten stiger kraftigt och förvärrar den redan katastrofala situationen.

Harry Martinsson skrev 1956 dikteposet "Aniara". Detta var namnet på det rymdskepp som hamnade ur kurs och dömdes att färdas genom rymden med tusentals emigranter tills den sista passageraren förgåtts. Men vi medresenärer på rymdskeppet "Jorden" idag, år 2020, har en utväg ur problemet Corona. Man kan undra vad det är för lösning eftersom det inte finns något vaccin än ...

Min uppfattning är att kampen mot Corona kan vi endast vinna genom samarbete och solidaritet! Men vad är solidaritet? Man definierar ordet solidaritet som sammanhållning mellan människor inom en grupp, klass, nation eller i hela världen.

Vi kan idag konstatera, att solidariteten lyser starkt som den ljusaste stjärna på himlen över Sverige. Vi bevitnar hur människor gör personliga uppoffringar i solidaritetens namn. De ställer in resor och andra aktiviteter för att minska spridningen. De organiserar sig och försöker hjälpa och skydda de äldre som är i riskgruppen genom att handla mat åt dem och hålla dem borta från viruset. Många hjältar biter ihop och går varje dag till jobb som inte går att sköta hemifrån – vård- och räddningstjänstpersonal, polis och inte minst vi arbetare som fortsätter att producera och hålla den svenska ekonomin under armarna. Vårdpersonalen är sanna hjältar som riskerar sin egen hälsa för att rädda liv. De sätter andra grupper före sitt eget intresse. Solidaritet och kärlek i Coronas tid!

Vi skådar inte bara solidaritet mellan oss individer. Vi ser även hur vår regering är solidarisk med oss, statens medborgare. Kort efter att krisen hade brutit ut kom stödpaket

" Om jag fick skapa en ny ideologi så skulle den heta solidarism! "

efter stödpaket. Man hjälper både oss individer och företag. Man gör allt för att Sverige ska gå starkt ut ur krisen. Även EU uppmanar till solidaritet. Europeiska ledare påpekar att det här är inte den sista epidemin. De uppmanar alla länder att börja tillverka livsnödvändig sjukvårdsmateriel. Idag konstaterar de att bara ett fåtal länder gör detta. Idag är vi sårbara men imorgon kan vi solidariskt stärka våra resurser och möta nästa pandemi bättre förbereda. Då kommer vi rädda många fler liv än idag.

Att besluta och börja tillverka mer respiratorer, läkemedel och annan skyddsutrustning kan gå fort. Men hur är det med solidariteten – kan man besluta om den? Solidariteten är ingenting man kan beordra! Solidariteten skapas i det egna hemmet, på jobbet och i skolan. Den växer sig stark genom det långsiktiga agerandet. Det blir en central del av vår kultur. Den tillhör och berör oss alla. Bara solidaritet och medmänsklighet kan rädda människoliv som nu hotas av COVID-19.

Jag är oerhört stolt att just vi fackföreningar har utvecklat solidariteten under så många år. Vi har visat hur vi kollektivt tar hand om varandra. Vi är redan rustade att möta alla slags problem som hotar oss som individer och vår fina gemenskap.

Solidaritet är för mig kanske världens vackraste ord. Ordet som sätter min kurs och som jag ständigt håller nära. Det är en bärande grundsten i hur vi alla borde se på världen. Om jag fick skapa en ny ideologi så skulle den heta solidarism.

Sommaren och semestern närmar sig med stora steg. Allt tyder på en annorlunda semester än vanligt. Jag hoppas och önskar att den – hur den än blir – ger er glädje, vila och nya krafter.

Aleksandar

Marcus svarar o förklarar

Avtalsrörelsen år 2020 är tiden då arbetsgivarnas skuld ska betalas tillbaka till oss medlemmar; branschen har gått bra under många år men utlovade värden under goda tider har vi sett för lite av.

Genom påtryckningar inom LO och på våra arbetsplatser krävde vi: högre löneökningar, högre avsättning till ATK och ännu bättre skydd för de svagaste. Med andra ord hade vi en stark agenda.

Vi hade mycket boll på motståndarens planhalva men ..., vad hände sen!?!

Corona, Corona, Corona. Hade ju kunnat hoppas på att det var en comeback med Black Jacks cover av Corina, men så var det ju inte - det visade sig vara mycket värre än så.

Första gången ordet Corona användes i förhandlingarna var redan i januari och vi förstod att vi hade en svår tid framför oss för att få ihop ett avtal. Mycket riktigt - vi har förlängt (prolongerat) avtalen till 31/10 och förhandlingarna ska återupptas den 1/10, med samma innehåll där vi slutade och utan att nya krav får tillföras. Som det ser ut nu så är sannolikt tiden då vi återupptar förhandlingarna, fortsatt besvärliga, men det hindrar oss inte att hålla hårt i våra krav.

Sedan förhandlingarna sköts fram har förhandlingsverksamheten i stor utsträckning handlat om korttidsarbete; ett sätt för fabriker, som kan intyga att verksamheten lider svårt ekonomiskt på grund av Corona, att kunna hålla oss kvar i anställning med hjälp av ett generöst statligt stöd till arbetsgivarna. Den största möjliga arbetstidsminskningen som gäller under maj – juli är 80% och ger då en lön på 88% av ordinarie lön. De andra nivåerna, som gäller året ut, är arbetstidsminskningar på 20, 40 och 60%.

Korttidsarbete med statligt stöd; ett yrkande som industriarbetsgivarna hade mot oss men som inte hade landat i förhandlingarna, blev verklighet i alla fall på ett brutalt sätt.

Om vi i Pappers ens ska överväga att fortsätta samtala om

"Vi förhandlare samlar kontinuerligt på oss lärdomar från de bruk som redan tecknat avtal om korttidsarbete. "

korttidsarbete i kommande förhandlingar är det nu upp till arbetsgivarna att visa hur korttidsarbete tillämpas. Klantar de sig nu, får de än mer svårt att teckna ett kommande avtal med Pappers om korttidsarbete med statligt stöd.

Vi förhandlare samlar kontinuerligt på oss lärdomar från de bruk som redan tecknat avtal om korttidsarbete. Vi tar del av utredningar utförda av rättsskyddet och ifrågasätter och kontrollerar den rådgivning som industriarbetsgivarna bistår med; allt för att kunna stötta våra pappers- och massabruk, runt om i vårt avlånga land, den dagen ny rådgivning behöver ges till bruk som ännu inte tecknat avtal.

Vidare tänker jag att vi som fack har en bra chans nu att visa hur bra och goda vi är när vi drabbas av svårare tider, vilket vi i framtida lokala förhandlingar kan få nytta av. För att få till ett lokalt avtal om korttidsarbete krävs att parterna kommer överens, det är viktigt att komma ihåg.

Marcus Bolin

Förhandlare

CITAT

"Tragedin i världen är inte de onda människornas brutalitet, utan de goda människornas tystnad".

Nyrenoverad försedimenteringsbassäng och 2 nya fina kyltorn

Uppgradering av avloppsvattenreningen

Hantering av avloppsvatten har förändrats i takt med ökande kunskap och krav från myndigheter. Fram till år 1960 kördes fabriken utan någon som helst rening av processavloppsvattnet. 1960 installerades en s.k. sedimentationsbassäng för att ta hand om fiberresterna innan vattnet släpptes ut i Edeboviken. Vattnet innehöll dock fortfarande en hel del organiska föroreningar i löst form som när de hamnade i viken åts upp av mikroorganismer. Dessa förbrukade syre vilket ledde till att syrehalten i Edeboviken sjönk kraftigt och viken drabbades av syrebrist. Med ökande produktion och miljökrav behövde avloppsvattnet renas bättre. I början av 70-talet installerades den första bassängen med ett s.k. "aktivt slam". Slammet består av olika typer av mikroorganismer som under kontrollerade former, d.v.s. tillsats av syre och näringsämnen så som kväve och fosfor, bryter ner föroreningarna så att nedbrytningen i viken minimeras. Under årens lopp har den biologiska reningen successivt byggts ut med fler bassänger med aktivt slam, mer luft och mer kapacitet. Även en bassäng för kemisk fällning installera-

des på 80-talet.

I samband med BAT-kraven som infördes 2018 har villkoren för vad vi får släppa ut med avloppsvattnet skärpts ytterligare. Samtidigt går utvecklingen av våra produkter stadigt mot högre ljusheter. Produktutvecklingen är nödvändig för att matcha marknaden och för att säkerställa lönsamheten för vår produktion. Vid blekningen löser man ut vedämnen som sedan hamnar i avloppsvattnet och som då ger en allt högre organisk belastning på reningen. Med dagens två produktionslinjer i drift blir också variationerna större än när vi hade fyra maskiner och mestadels producerade standard tidningspapper. Detta ställer ännu högre krav på en robust anläggning som ska klara stora variationer i belastning.

Högre krav i kombination med att allt fler anläggningsdelar i brukets avloppsrening började sjunga på sista versen och behövde bytas ut, gjorde att vi såg över hela processen för att rationalisera, förenkla och förbättra processlösningen så att vi ska stå bättre rustade inför framtiden. Flera års utredning resulterade i att vi våren 2019 beviljades investeringsmedel för en uppgradering av avloppsre-

ningen. Den omfattar renovering av försedimenteringsbassängen, nya kyltorn, ombyggnad av Luftningsbassäng 1 från en aktiv slamprocess till en s.k. MBBR (Moving Bed Biofilm Reactor), nytt luftarsystem i Luftningsbassäng 2, nya moderna blåsmaskiner för LB1 och 2 med kraftigt ökad kapacitet mot tidigare samt kompletterande instrumentering för analys av diverse processparametrar.

I slutet av förra sommaren påbörjades renoveringen av försedimenteringen som de senaste åren drabbats av eskalerande skador i betongen. Bassängen har fått ny armering och betong på väggarna, ny landgång samt plåt med värmeslingor har installerats på bassängkrönet för att säkerställa hög drifttillgänglighet av slamskrapan även vintertid.

I november revs de tre gamla kyltornen och arbetet med fundament och förstärkningar för de nya tornen kunde påbörjas. I februari i år lyftes två nya, stora kyltorn på plats. Dessa har tillräcklig kapacitet för att kunna hantera hela avloppsflödet även sommartid och innebär att ett kvarvarande gammalt kyltorn kan ställas av och stå som reserv och att tre gamla resurskrävande plattvärmväxlare kan tas ur drift.

Sedan mars i år har LB1 varit avställd för montage av nytt luftarsystem, nya stamledningar för luft, nya silkorgar och diverse annat som behövs för att man i mitten av maj ska kunna fylla på med bärare, d.v.s. de små plastpluttar på vilken bakterierna ska växa och bilda en biofilm, en MBBR. I takt med att mängden bakterier på bärarna successivt ökar, ökar också reningskapaciteten i anläggningen.

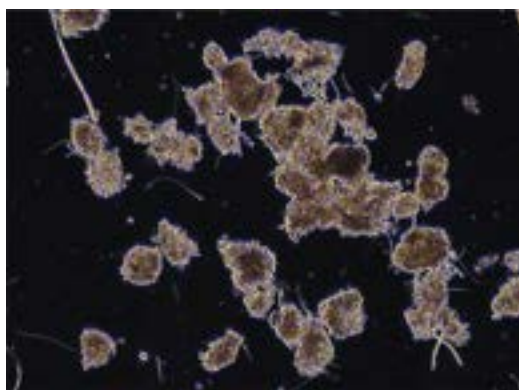
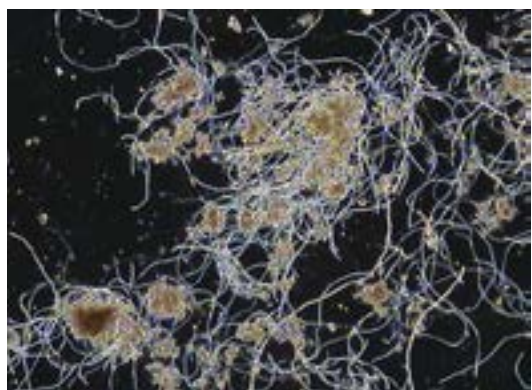
Efter sommaren byts slutligen luftarsystemet i LB2 och sen gäller det att trimma in och optimera alla anläggningsdelar så att vi får en nöjd och glad biologisk rening, med rätt typ av bakterier som jobbar på bra och sedimen-

Anna Ramberg - i bakgrunden ses det nya luftarsystemet i MBBR-bassängen.

terar på rätt ställe. När anläggningen fungerar som tänkt kommer man att ställa av det som idag kallas för Bio1 och som består av mikroflotation, plattvärmväxlare och 2 luftningsbassänger. Slutresultatet blir en förenklad och robust processlösning med god luftningskapacitet, modern, energieffektiv och driftsäker utrustning, bättre övervaknings- och styrningsmöjlighet samt förhoppningsvis även en minskad kemikalieförbrukning. Men viktigast av allt – att vi har möjlighet att klara våra utsläppsvillkor även vid tuffa produktionsförhållanden i framtiden.

Anna Ramberg

Mikroskoperingsbild på det aktiva slammet. Till vänster mars 2020 med extremt svårsedimenterat slam. Till höger liknande bild på slammet i februari 2010 då anläggningen gick riktigt bra och slammet sedimenterade väl. Det är det senare vi hoppas åstadkomma efter ombyggnaden.

Lennart Svenberg

PappersMagasinet ringde upp Lennart Svenberg för att prata om de rehabutredningar han varit med om.

När började din rehab angående den synnedsättning du har?

Efter sommaren kom jag tillbaka till hamnen och truckkörningen. Något senare visade det sig att jag hade tappat på ena ögat. Att det var en månads väntetid för en tid hos ögonläkaren var ett problem först, men i och med att det såg så pass allvarligt ut fick jag en akuttid på St Erik's Ögonsjukhus. Där blev jag direkt inlagd och opererad bara någon dag senare. Det blev ytterligare tre operationer under året.

Under 1,5 år var jag sjukskriven och under den tiden förekom ingen rehab. Sedan blev det en succesiv återgång i arbete. I den långa processen som följde, den tog minst två år, var Håkan Lundén från företaget ett bra stöd, liksom avd 68.

Hur var det att komma tillbaka på halvtid?

Något märkligt i och med att jag fick köra truck på vissa områden men inte på andra. Jag förstod aldrig riktigt den uppdelningen. Men när arbetskamraterna påtalade detta fick jag börja köra i magasinet igen! Men jag sa ändå ifrån mig MaFi-lastningen då den kändes alltför stressig. Så här fungerade det ett tag till jag fick en ny ögonläkare som inte godkände en förnyelse av körkortet pga min diabetes. Jag bad då företaget om hjälp att överklaga detta men fick istället körtillståndet på Hallsta indraget med omedelbar verkan!

Rehabutredningen fick nu en annan inriktning, med tyngdpunkten i att jag skulle prova ett nytt jobb på fabriken, berättar Lennart. Arbeten med mycket truckkörning kunde snart uteslutas, likaså jobb i okända miljöer med många nivåskillnader pga svårigheter med djupseendet. Ett av de återstående alternativen var faktiskt att avsluta anställningen för att gå i pension inom två år!

Sista arbetsdagen gör han i juni men en del semester och ATK ska också hinna med att förbrukas!

För närvarande jobbar Lennart i returrullanläggningen, där trasiga rullar, omrullningsrullar etc tas upp från magasinet för vidare behandling, i en funktion där han inte behöver köra truck.

Lennart tycker att det var "värt pengarna" att vända sig till avd 68 för att få hjälp. Sekunden senare utropar han bullrande ett skämtsamt "nästan"! Men han tror inte att han fått till det här om han hade försökt själv. I övrigt är han hemlighetsfull om hur dealen med företaget ser ut. I samma veva fick han dessutom tipset från Ulrika Enlund om att boka in sig till en försäkringsgenomgång med Folksam-Julia. Efter mötet med henne insåg han att det faktiskt skulle fungera med pensionsalternativet rent ekonomiskt!

Så avslutningsvis – efter drygt 40 yrkesverksamma år – vad händer nu?

Kanske blir jag politiker på heltid!? Men funkar inte det har jag också precis köpt en bok om ölbryggeri, säger Lennart och skrattar, innan vi avslutar intervjun.

Anders Lidén

Låna lokalt

-prata bolån med oss!

När du lånar lokalt stannar pengarna i Roslagen!

Som Sparbank har vi inga enskilda aktieägare. Därför kan vi lämna tillbaka en del av vinsten för att stödja lokala aktiviteter och utvecklingsprojekt i linje med vår vision om ett attraktivt och öppet Roslagen i tillväxt.

Sedan 2001 har vi bidragit med drygt 130 miljoner kronor till Roslagens utveckling.

Varmt
välkommen
till oss!

- Ansök om lån eller lånelöfte digitalt på roslagenssparbank.se/lanalokalt eller prata med oss och våra medarbetare på Hallstavikskontoret.

Anne Stenström
Kontorschef

Håkan Koert
Stf. Kontorschef

hallstavik@roslagenssparbank.se
0176 - 770 00 roslagenssparbank.se

Robert Johansson och Mikael Salmi

PappersMagasinet träffade Mikael Salmi och Robert Johansson som jobbar på underhåll Massa/Media för att prata om Skyddsombudsrollen.

Mikael har varit SO i ganska exakt ett år, på sitt område UH norr. Hur upplever han tex den informationen som han får i den rollen?

-Jag vill ha mycket mer info, säger han, och därför söker jag mycket själv.

Robban instämmer och vi resonerar om att en aktiv SO-roll också innebär att söka och hämta info själv och inte enbart vänta in.

En del av informationen kommer normalt också genom olika utbildningar. I grundet har ju alla SO BAM-utbildningen som en plattform som sedan byggs på. Just nu står dock det mesta av utbildningen på vänt pga försiktigheten runt coronapandemin. Tex var det planerat att Arbetsmiljöverket skulle komma till en skyddsombudsträff i april, men det ställdes in bla för att inspektörerna fick reseför-

bud. Dock har PIA-information kunnat utföras i mindre grupper.

Både Mikael och Robban tycker att det utvecklar rollen då skyddsombudet numera behöver godkänna en PIA-släckning.

Som skyddsombud kan man emellanåt ingå i olika projekt. Aktuellt är tex projektet med avloppsreningen. Hur går tankarna här?

Robert som har varit skyddsombud i många år menar att man ibland får en del info trots att man inte alltid kan gå på alla möten. Om man är nyfiken och pratar med teknikererna. Dessutom är det bra att ha ett utbyte med projektledaren.

Vad gäller projektet med avloppsreningen så anser de att den nya anläggningen säkerhetsmässigt är bättre än den gamla, här togs helt enkelt tillfället att rätta till saker. Blå vid rengöring (detta görs av driften eller av extern firma) av kyltornen blir det mycket enklare. Dessutom är det mindre risk för legionella nu – dock munskydd kommer även fortsättningsvis att bäras i anläggningen då en viss risk alltid finns i den här typen av anläggningar! Underhållet för sin del svarar för reparationer och underhållet av anläggningen.

I praktiken skiljer det något mellan att vara skyddsombud på norr jämfört med söder på fabriken, samarbetet sker på olika sätt. Mikael för sin del tycker att det är en bra idé att bolla en del av sina funderingar runt skyddsfrågorna och rollen med huvudskyddsombudet på området som har mycket rutin av uppdraget.

Hur är det med säkerhetstänket överlag på norr? Ganska bra tycker de båda då de har att göra med medarbetare med många år på nacken och som självklart har massvis av erfarenhet! Men nu kommer också yngre in på fabriken och här finns en risk att de ibland kan bli lite för ivriga. Men, säger de, vi pratar med varandra och för över vårt säkerhetstänk och lär dessutom ut gamla knep som inte finns att läsa sig till i någon manual – vilket inte är detsamma som att ta genvägar!

Anders Lidén

Nytt magasin för dig som jobbar med arbetsmiljö

Belastningsskador, vibrationer, farliga kemikalier och skadlig stress. Allt leder till olyckor och skador. En person dör på sitt jobb varje vecka.

Arbetsmiljön är livsviktig.

Dagens Arbetsmiljö ska vara ett användbart magasin för dig som är skyddsombud eller på annat sätt driver arbetsmiljöfrågorna.

Vi vill inspirera, berätta och ge dig mod och verktyg för att skapa ett bättre arbetsliv.

www.dagensarbetsmiljo.se

Prenumerera!

Gå till din arbetsgivare eller fackklubb och begär att få tidningen!

Mejla: pren@damedia.se

Pris: 750 kronor för 4 tjocka nummer per år.

Mängdrabatt vid minst 10 prenumerationer.

”Tack för ett bra första nummer av ett så viktigt magasin.

Nina Wirenberg, skyddsombud, Katrineholm

Lisa Larsson är en av Sveriges populäraste och mest eftertraktade keramiker. Hennes figurer säljs ibland för femsiffriga belopp.

Hon är född 1931 i Härlunda, Älmhult och utbildade sig under åren 1949-54 i Göteborg på Högskolan för Design och Konsthantverk. Det var Stig Lindberg, legendarisk konstnärlig ledare vid Kooperativa Förbundets porslinsfabrik i Gustavsberg, som upptäckte Lisa Larsson i samband med en tävlingsutställning 1954 mellan nordiska konstfackskolor. Han erbjöd henne ett provår på Gus-

tavsberg. Lisa var tveksam till industriell produktion men på inrådan av professor Endre Nemes på Valand tackade hon ja till Stig Lindbergs erbjudande och flyttade tillsammans med maken Gunnar, också konstnär, till Gustavsberg där paret fick en lägenhet av fabriken.

1954 fanns redan flera framstående keramiker som t ex Wilhelm Kåge, Berndt Friberg och Karin Björquist i ateljén på Gustavsberg. Lisa hamnade omedelbart i en kreativ och utvecklande miljö. En dag fick Stig L syn på en liten katt som Lisa gjort, han blev förtjust och uppma-

nade henne att arbeta vidare med den. Så kom den första serieproduktionen, Lilla Zoo (1955), från Lisa och den blev en succé som följdes upp med Stora Zoo (1957) och ABC-flickorna (1958). Resten är vad man brukar kalla historia. En av hennes mest kända figurer är på finansminister Gunnar Sträng. Avdelningen äger en keramik tavla "Eld" som troligen är ett beställningsverk till Gustavsberg från LO-distriktet i Stockholm i början av 1970-talet. LO-distriktet har i sin tur använt tavlan som present vid uppvaktningar av personer och organisationer. Endera har avdelningen fått tavlan direkt av LO-distriktet eller så kan den ha kommit till avdelningen via FCO Hallstavik på sjuttio- eller tidigt åttio-tal.

Roger Berglund

Lisa Larson studerade keramik vid slöjdföreningens skola i Göteborg 1950-1954. Mellan 1954 och 1980 var hon verksam vid Gustavsberg där hon arbetade ihop med Stig Lindberg. Larson har ofta gjort serier med skulpturer, bland annat serierna All världens barn 1975-1975 (på uppdrag av Unicef), Larsons ungar, ABC-kvinnor, Skansen och Lilla zoo. Serien Adventsbarn med Stjärngosse, Tärna, Lucia och Tomte började tillverkas 1979 och produceras fortfarande (2015). Astrid Lindgrens Pippi Långstrump tillverkades i en låg upplaga i slutet av 1960-talet. Anledningen till att "Pippi" kom ut i så liten upplaga är att den var svår att tillverka.

Stig Lindberg och Lisa Larsson i ateljen på Gustavsberg 1955

■ DIKTHÖRNAN

ROBERT WAHLSTRÖM

I vardande

*Försiktigt smeker fötterna de kalla
trappstegen.*

*Solstrålarna leker med de blonda
lockarna.*

Trevande visar sig den nya dagen.

*Vad som väntar i dess sköte
är ännu
överlämnat åt ödet.*

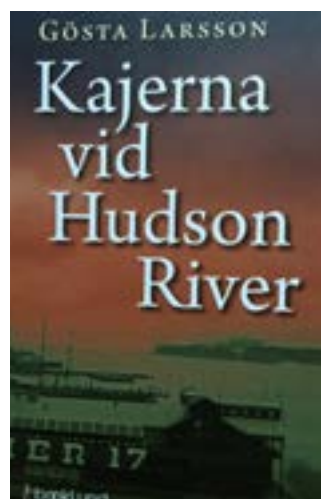
Gösta Larsson – en stor doldis

Då och då brukar Börje Nordström, här i PappersMagasinet, på ett förtjänstfullt sätt berätta om mer eller mindre okända svenska arbetarförfattare. Även jag tänkte bidra med ett namn, ett av de kanske mest okända – Gösta Larsson, svensk-amerikanen som skrev romaner på engelska!

Samma år som LO bildades 1898 föddes en pojke i Malmö nära det idag beryktade Möllevångstorget. Hans föräldrar är fattiga och Gösta tvingas sluta skolan för att hjälpa till med försörjningen. Han provar på en mängd olika sysselsättningar och på kvällen går han i aftonskola. Gösta skriver poesi och berättelser för sig själv. Ledsnar på tillvaron i Malmö och går till sjöss som eldare och besöker olika kontinenter men vid återkomsten från kollämpningen hamnar han på sjukhuset. När han blir tillräckligt frisk börjar han på Kockums varv men vid nitton års ålder får Gösta ett stipendium för att studera teknik och tar sen ingenjörsexamen. För sin hälsas skull flyttar han till Sydafrika och deltar i brobyggnadsprojekt. Han lider av att se gruvarbetarnas svåra situation och oroligheterna i södra

Afrika. När han kommer till Östafrika tar han hyra på en båt till USA. Han återvänder aldrig mer till Sverige.

I Amerika pendlar Gösta mellan arbetar- och kontorsjobb samtidigt skriver han på en bok och studerar engelska språket. Han visar ett ofullständigt manuskript för ett vänsterförlag och dom gillar det dom läser och Gösta Larsson får ett kontrakt för en bokutgivning. Stärkt av detta börjar skrivandet på allvar – han skriver och skriver om. 1934, när Gösta är 36 år, debuterar han med romanen *Our Daily Bread* (på svenska *Vårt dagliga bröd*) – en inträngande skildring av folket i ett arbetarkvarter i Malmö under åren 1908-09. Där berättas om den gryende fackföreningsrörelsen, om bomben mot Amalthea men framförallt om storstrejken och dess konsekvenser. Om familjernas kamp för överlevnad och kvinnornas ofattbara slit för att hålla nöden borta. Jag tror inte det finns en roman som bättre har skildrat storstrejken utifrån de drabbades perspektiv. Boken får ett gott mottagande både i USA och i Sverige. De första åtta åren efter debuten skriver Gösta Larsson ytterligare tre framgångsrika böcker innan han 1946 utkommer med *Ships in the river* (på svenska *Kajerna vid Hudson River*) som får en enorm uppmärksamhet. Warner Brothers skriver filmkontrakt med Gösta och planerar att ha Greta Garbo i en av huvudrollerna. Något skär sig mellan Warner B och Gösta när det gäller den konstnärliga utformningen och Gösta bryter kontraktet och tackar därmed nej till 1000 dollar i veckan under 5 år! Några år senare kommer filmen *Storstadshamn* med Marlon Brando i huvudrollen, en film som påminner starkt om Gösta Larssons roman. *Kajerna vid Hudson River* utspelas ibland stuveriarbeta-

re i New Yorks hamn på 30-talet. Depression råder och situationen påminner om Malmö 1909. Hamnarbetet är tungt och slitsamt med många faror för liv och lem. Immigranter från olika länder arbetar sida vid sida och språkförbristningen utgör en fara i sig. Varje dag är en kamp för att bli utvald och få ett jobb för dagen eller bara några timmar. Fackföreningen är maffiakontrollerad och alla försök till fristående fackförening slås ner, med dödligt våld om så krävs. I centrum står den tjeckiske hamnarbetaren Jan och en ung förvirrad norska som han tar sig an nere i hamnen. Hon får bo hos Jan i hans trånga lägenhet i hamnkvarteret och han förälskar sig i henne. Men något står inte rätt till hos Karen. Jan får kämpa för sitt jobb, för ekonomin och för att vinna Karens tillit. Det är en spännande roman som både är brutal och kärleks-

full på samma gång. Den har alla förutsättningar att bli bra på film också.

Efter Ships in the river blir det tyst kring Gösta Larsson. Kanske pressas han av McCartys jakt på vänsterfolk och lämnar offentligheten. Han får även ett par manus refuserade. En dag i februari 1955 går han ut till sitt garage, stänger dörrarna, tejpar igen springorna och startar bilmotorn. Han dör på samma sätt som Stig Dagerman gjort tre månader tidigare.

De två ovan nämnda böckerna finns nyutgivna och bör kunna köpas eller lånas på bibliotek, övriga titlar får man nog söka antikvariskt.

Roger Berglund

KALLELSE TILL

ÅRSMÖTE

FOLKETS HUS - HÄVERÖSALEN

DEN 25 JUNI KL. 16.00

PÅ DAGORDNINGEN:

- Val av bl. a.:
 - Ordförande på 2 år
 - Styrelseledamot på 2 år
 - Revisor
- Fråga om ansvarsfrihet
- Fastställande av lokal medlemsavgift

I ÅR KOMMER VI TYVÄR INTE KUNNA BJUDA PÅ UNDERHÅLLNING OCH MAT PÅ GRUND AV DEN RÅDANDE SITUATIONEN MED COVID-19

VÄLKOMNA!

Dokumentera och arkivera mera!

Utan dokumentation, kvarlevor från den tid saker verkligen hände, kan vi aldrig vara riktigt säkra på hur ett visst händelseförlopp gestaltade sig. Som arkivarie med yrkesverksamhet från bl. a. Stockholms, Norrtälje och Lidingö stadsarkiv samt Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek, har jag arbetat i närhet till varierande källmaterial ett helt yrkesliv och förvärvat, en i mitt tycke, god insikt i historiska källors betydelse för att återskapa händelseförlopp i gångna tider. En rätt förståelse av ett komplicerat skeende kan ju heller inte uppnås förrän ett gott stycke i efterhand, när vi börjat få perspektiv på händelseförloppet och kan börja lägga pussel med olika delar av källmaterial av betydelse. Hit hör skriftliga källor som protokoll från möten där viktiga beslut fattats och korrespondens mellan personer i händelsernas direkta tidsmässiga centrum, men här skall också nämnas senare sammanfattningar i dagböcker och memoarer.

Men dessa olika typer av källmaterial är ju utan betydelse om de inte upprättas på informationsbärare som kan stå emot tidens tand och garantera att de kan läsas i en avlägsen framtid, kanske om flera hundra år. Här har ju också digitaliseringen av vårt samhälle en stor betydelse.

se. Nästan allt skrivet material idag produceras i form av digitala dokument. Vi måste således säkerställa att dessa handlingar – protokoll, korrespondens, rapporter, politiska och fackliga utredningar m.m. kan läsas i en förändrad datorteknisk miljö i framtiden.

Idag förändras såväl hård- som mjukvara inom IT-området i allt snabbare takt. Att bevara digitala handlingar i form av exempelvis Worddokument för framtiden är dömt att misslyckas. Digitala dokument måste extraheras ur sin ursprungliga programmiljö och bevaras i standardiserade och godkända arkivformat. Den som å andra sidan skriver ut handlingar på papper, kanske t.o.m. på åldrings- eller arkivbeständigt papper, har i alla fall försäkrat sig om att informationen är läsbar i framtiden.

Sedan måste ju också alla typer av informationsbärare bevaras i lokaler som är skyddade från eld, vatten och skadegörelse. Kraven är många, men informationen från de fackliga och politiska delarna av arbetarrörelsen är en viktig pusselbit i förståelsen av vårt samhälles utveckling. Inte minst i en tid då en socialdemokratisk statsminister kan sitta i regeringsställning och genomföra en politik, som till stor del är grundad på programmet för riksdagens mest reaktionära parti, åtminstone vad gäller arbetslivslagstiftningen. De resultat inom området, som arbetarrörelsen under hård facklig och politisk kamp tillkämpat sig genom målmedveten kamp i årtionden skall nu raderas med hjälp av en socialdemokratisk regering. När sedan samme statsminister sänker skatten för de som redan har mest (värnsskatten) och till på köpet kallar detta att ta ansvar, ja då torde väl ett och annat ögonbryn höjas inom arbetarkollektivet!

Den politiska situation som vi lever under idag kan väl med fog kallas exceptionell och den väcker både frågor och en del upprörda känslor i breda folklager. Därför blir också bevarandet av fackföreningarnas dokumentation från möten och diskussioner i olika fackliga och politiska sammanhang oerhört viktiga när vår tid skall bedömas i en framtid. Vad var det egentligen som hände och varför? Frågan om fackföreningsrörelsens arkiv och deras bevarande är en fråga av mycket stor vikt för förståelsen av vår samhällsutveckling.

Utan arkiven står vi oss slätt i denna process!

Urban Johansson, arkivarie

Så fungerar försäkringen vid arbetsskada

Vid en arbetsskada kan sjukskrivning göra att du förlorar inkomst. Du kan också drabbas av en del extrakostnader. AFA kan betala ersättning för inkomstförlust, kostnader och fysiskt och psykiskt lidande. AFA kan lämna ersättning vid olycksfall på arbetet, om du skadar dig på väg till eller från arbetet eller vid arbetssjukdom (som godkänts av Försäkringskassan eller finns med på ILO-listan)

Du kan få ersättning om något av följande inträffar:

Olycksfall på arbetet

Exempel: du halkar, faller eller träffas av ett slag av ett föremål eller du har utsatts för hot, våld eller rån på arbetet.

Ersättning: Vid olycksfall kan afa lämna ersättning för inkomstförlust, kostnader och i vissa fall sveda och värk. Om besvären kvarstår efter 18 månader kan afa betala ersättning för ärr och/eller medicinsk invaliditet.

Olycksfall under färd till eller från arbetet

Exempel: du cyklar omkull på väg till arbetet. Skador på väg till eller från arbetet till följd av trafik omfattas inte av arbetsskadeförsäkringen utan av trafikförsäkringen.

Ersättning: Vid färdolycksfall kan afa lämna ersättning för

kostnader och i vissa fall sveda och värk. Om besvären kvarstår efter 18 månader kan afa betala ersättning för ärr och/eller medicinsk invaliditet. Vid varaktig arbetsoförmåga kan du få ersättning för inkomstförlust.

Arbetssjukdom som har godkänts av Försäkringskassan eller som finns med på ILO-förteckningen (besvären måste vara kvar i minst 180 dagar efter dagen då sjukdomen visade sig)

Till ILO-förteckningen

Ersättning: Vid arbetssjukdom kan afa lämna ersättning för kostnader. Om besvären kvarstår kan afa betala ersättning för ärr och/eller medicinsk invaliditet. Vid varaktig arbetsoförmåga kan du få ersättning för inkomstförlust.

Smittsam sjukdom som har godkänts av Försäkringskassan eller som finns med på ILO-förteckningen punkt 29 samt finns upptagna i Förordningen om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd. Besvären måste vara kvar i minst 180 dagar efter dagen då sjukdomen visade sig.

Ersättning: Vid smittsam sjukdom kan afa lämna ersättning vid varaktig arbetsoförmåga för inkomstförlust och kostnader. Om besvären kvarstår kan afa betala ersättning för ärr och/eller medicinsk invaliditet. Inom kommun och landsting kan du även få ersättning för inkomstförlust under sjukskrivningstid, och sveda och värk.

Obs! Om du fick den smittsamma sjukdomen på grund av ett olycksfall i arbetet, till exempel om du stack dig på en kanyl eller skar dig på ett föremål omfattas alla slags smittsamma sjukdomar.

Aleksandar Srndovic

Foto: Roger Berglund

1 Maj firande i Hallstavik

Aven i år firade vi 1 Maj här i vårt fina Hallstavik! Traditionen startad 1916 är inte bruten. Den otäckta virusrackaren kommer aldrig stoppa oss arbetare att fira vår viktigaste dag. Visserligen var det ett något annorlunda firande än det vi brukar göra. Vi samlades under röda fanor och lyssnade på arbetarrörelsens musik. Inga brandtal blev det den här gången utan bara kamratligt samtal och Internationalen.

Idag som vanligt står vi arbetare igen på barrikaden! Vi räddar liv i kampen mot den otäckta sjukdomen. Sjukvårdspersonalen är sanna hjältar. Men hjältar är även andra arbetare inom vår fina LO-familj som håller Sverige fungerande. Idag har ordet "Solidaritet" fått en förnyad glans - den äger och dominerar i den tuffa tiden! Den är vägvisaren ur det jobbiga läget vi befinner oss i. Vi ser den överallt - människor som hjälper varandra! Vi ser solidariteten mellan staten, facket och arbetsgivare. Hoppas bara när krisen är över att den fortsätter lysa starkt och att vi inte glömmar att den har räddat oss även denna gång!

En man frågade mig om vad 1 Maj betyder för mig. Det är kampsymbol! Den symboliserar arbetarnas långa kamp för ett bättre liv. Den kampen har inget slut - den är konstant! Idag tror många unga att sjukförsäkring, a-kassa, semester är något man alltid har haft - en gåva från arbetsgivarna. 1 Maj är en av dagarna på året vi kan lära dem att alla förmåner är produkt av arbetarnas långa och solidariska kamp för bättre villkor! Vi måste utbilda de unga för att kunna fortsätta organisera! Bara en hög organisationsgrad garanterar att vi även i framtiden kan behålla de goda villkoren.

Varje gång man kallar oss "kollektivarna" känner jag en djup stolthet och upplever det som ett stort beröm. I kollektivet är solidariteten född och det är vår styrka och räddning. Vi, arbetare, har det i blodet och därför är det inte konstigt att vi alltid är först på barrikaden och försvarar de utsatta och svaga!

Aleksandar Srndovic

■ TYCK TILL OM FÖRETAGSHÄLSANS FLYTT TILL NYA LOKALER

Hoppas att ingen har missat att vi har fått ett nytt företag som upprätthåller hälsovården på bruket. Hur de kommer att ta hand om det vet vi inte än. Det är helt enkelt för tidigt att uttala sig i frågan.

Däremot det vi redan nu vet är att företagshälsan kommer byta lokal. De flyttar från sin nuvarande plats till gamla HR-lokaler i Valhall. Råder inget tvivel att den nya

lokalen är mycket mindre. Hur det kommer påverka verksamheten vet vi inte innan det testas. Jag träffade den nya personalen när jag bistod en medlem vid ett rehabiliteringsmöte. Mitt första intryck var väldigt positivt.

Vad tycker du om företag- och lokalbytet?

Aleksandar Srndovic

KAROLIN HAST

EMB, skl 2

PM: Vilken är din åsikt om den nya företagshälsovården "Hela"?

Karolin: Jag har faktiskt erfarenhet av dem från en tidigare anställning. De verkar ha tillräckligt stor kapacitet för att kunna vara långsiktiga och göra ett bra jobb här. Personalen verkar vara trevliga och tillmötesgående.

PM: Den nya placeringen intill gamla receptionen?

Karolin: Personligen tycker jag att det verkar vara ett praktiskt läge i korridoren där de nu håller till men jag kan också förstå att någon med ett större behov av integritet kanske föredrog det gamla stället utanför grindarna.

MICHAEL STRANDBERGH

UH

PM: Vilken är din åsikt om den nya företagshälsovården "Hela"?

Michael: Jag har ingen erfarenhet av Hela. Samtidigt hoppas jag att de är minst lika bra som Totalhälsan eller till och med bättre! Jag vet inte om Hela har samma avtal som Totalhälsan. Vet inte om reglerna är samma.

PM: Den nya placeringen intill gamla receptionen?

Michael: Det kommer säkert bli bra när man vänjer sig. Jag har varit bara en gång hittills hos sjukgymnassten och det kändes bra.

Den 31 januari, överlämnade den statliga utredaren Claes Jansson sitt slutbetänkande "En trygg sjukförsäkring med människan i centrum" till socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi.

Utredningens fokus låg på den omprövning som sker efter 180 dagars sjukskrivning. Det är då den sjukes förmåga att jobba ska prövas inte bara mot den egna arbetsplatsen utan mot "normalt förekommande arbeten" på hela arbetsmarknaden. Det är just då mardrömmen börjar för de många kamrater som redan plågas av sjukdomen. F-kassan träder fram och gör tokiga bedömningar! De hittar en icke befintlig eller minimal arbetsförmåga och pekar ospecificerat hela arbetsmarknaden som eventuell ny arbetsplats. De nekar sjukpenning till den drabbade och mardrömmen är ett faktum! Utredningen visar tydligt att FK-s bedömningarna är schablonmässiga och otydliga, samt att gränsen på 180 dagar står i vägen för rehabiliteringsinsatser. Det är tyvärr även vår avdelnings erfarenhet då så många medlemmar har blivit utsatta för F-kassans destruktiva och oprofessionella agerande.

Utredaren föreslår bland annat att en hänvisning till normalt förekommande arbete ska kräva mer precision av Försäkringskassan. Han vill också stärka rätten till rehabilitering. I F-kassans utredning ska framgå vilket yrke handläggaren tänker sig att den sjuke skulle kunna klara,

när en återgång till den tidigare arbetsplatsen inte fungerar men man inte får fortsatt sjukpenning. Det arbete som Försäkringskassan hänvisar till ska ingå i en yrkesgrupp enligt svensk standard för yrkesklassificering. Idag hänvisar de till arbetsplatser som inte finns! Bland annat vill de att den arbetare som är drabbad av psykisk ohälsa ska söka arbetsplatser utan stress. De gör det trots att sådana arbetsplatser inte finns!

Utredaren föreslår vidare att möjligheten att skjuta upp prövningen mot hela arbetsmarknaden ska utökas, framför allt för att stärka utrymmet för rehabilitering. Den tidsatta gränsen på 180 dagar hade en uppgift att skynda på återgången i arbete. Utredaren konstaterar idag att det har slagit åt motsatt håll i många fall. Hans uppfattning är att FK-handläggarna brukar vänta in dag 180 innan de gör någonting. De inleder inte rehabilitering innan denna gräns, för att de ändå tror att sjukskrivningen kan komma att avbrytas. Samtidigt som andelen avslag på förlängd sjukpenning ökat de senaste fem åren har rehabiliteringsinsatserna minskat. Det är viktigt att en pågående rehabilitering hos arbetsgivaren inte avbryts på grund av olika tidsgränser!

Vidare föreslår utredaren att kravet på att få sin förmåga mätt mot "normalt förekommande arbeten" slopas för 62–65-åringar med tanke på den begränsade tid de har

kvar i arbetslivet. Fullt rimligt krav tycker vi! Det är både lönsamt för samhället och skonsamt för de äldre att jobba deltid och fortsätter vara deltidssjukskrivna, i stället för att lämna jobbet helt och gå in i en omställningsprocess som kanske inte ger resultat innan de uppnår pensionsålder.

Utredaren har också gjort bedömningen att det är möjligt att inom ramen för gällande regelverk låta en försäkrad som bedömts ha helt nedsatt arbetsförmåga arbeta någon enstaka dag, eller del av dag, utan att det påverkar bedömningen av arbetsförmågan.

Vidare anser utredaren att Försäkringskassan bör samverka med hälso- och sjukvården och arbetsgivarna i syfte att underlätta och ta tillvara arbetsförmågan hos dessa försäkrade, och att en sådan samverkan kan ses som en del av Försäkringskassans samordningsansvar för rehabilitering. Utredaren påpekar att det kan vara lämpligt att samarbetsrutiner tas fram för detta.

Utredarens förslag är på remissrunda! LO och LO-TCO rättsskydd tycker om utredarens förslag. De är väl medvetna om försäkringens brister idag och om F-kassans oprofessionella hantering av densamma.

Aleksandar Srndovic

Socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi tar emot utredning om trygg sjukförsäkring av Claes Jansson.

■ LARS DAHLKVIST - TILL MINNE

Lars Dahlkvist har gått bort i en ålder av 80 år. För vännerna var han Lasse Dala eller bara Dala. Han var född och uppvuxen i Norrtälje och gick i sin fars fotspår och blev murare även han. Han var en riktig rospigg och helt naturligt började hans begravning med Calle Schewens vals. Men Lasse Dala gick även på sjömansskola och var till sjöss några år både som kock och på bryggan, seglade bl a på Spanien och England. Hav och segling blev en viktig del i hans liv. Han var aktivt med i Norrtälje Segelsällskap och deltog i t ex Gotland runt. För oss fackliga var Dala framför allt byggnadsarbetare även om han också var politiskt aktiv. Under några år satt han i LO-sektionens styrelse och hade uppdrag inom Byggnads. Deltog i olika fackliga sammanhang och syntes ofta i täten av 1 maj-tågen bärandes Byggnads fana.

Lasse Dala var med och räddade Pythagoras och när fabriken var räddad var han främst i att mura upp de delar som var skadade.

I slutet av sitt liv blev han en uppskattad medlem av Hørselskadades förening där han också blev aktiv.

Vi saknar Lasse han var en viktig del av arbetarrörelsen i kommunen. Avdelning 68 var representerad vid begravningen.

Roger Berglund

■ BILDREPORTAGE - RÖRVERKSTAD

Staffan Nyberg, Jonny Messing, Michael Strandbergh, Roger Carlberg

Stefan och Jonny svetsar en rördel till PM 11

Roger Carlberg och Staffan Nyberg tar mått på en rördel på PM11 som skall nyttillverkas

Micael Strandbergh monterar en rutventil på en kylvattenledning

TIG-svetsning

Inkomstförsäkring

Pappers förbundsstyrelse har den 12 mars 2020 tagit beslutet att alla medlemmar skall omfattas av en inkomstförsäkring vid en eventuell arbetslöshet.

Inkomstförsäkringen träder i kraft den 1 juli 2020, alla som är medlemmar i Pappers och Pappers A-kassa kommer direkt att omfattas av försäkringen.

Inkomstförsäkringen kompletterar inkomstbaserad ersättning från a-kassan och ingår i medlemskapet.

Går den enskilde med efter den 1 juli 2020 måste du ha varit medlem i Pappers i minst 12 månader, samt vara kvalificerad till inkomstbaserad ersättning från a-kassan.

Inkomstförsäkringen ersätter all arbetslöshet (oavsett hur den uppkommit).

Genom inkomstförsäkringen får medlemmen ett skydd upp till 80% av en ersättningsbar inkomst upp till en inkomst på 50 000 kr per månad.

Inkomstförsäkringen kan ge ersättning i 300 dagar.

Medlem som tjänar mellan 25 025 kronor, (a-kassans tak)

och 50 000 kronor per månad kan få ersättning från inkomstförsäkringen från arbetslöshetsdag 1 till och med dag 300.

Medlem som tjänar mellan 20 900 kr och 25 025 kr per månad kan få ersättning från inkomstförsäkringen från arbetslöshetens dag 101 till och med dag 200. Samt de som har inkomst mellan 23 886 till 25 025 har ersättning från dag 201 till dag 300. Mellan dag 1 och dag 100 har de 80% från A-kassan.

Ersättningen som utbetalas från inkomstförsäkringen är skattefri.

Ersättning från inkomstförsäkringen utbetalas när hen har inkomstbaserad ersättning från Pappers A-kassa.

Frivilligt tillägg till inkomstförsäkringen

Medlemmar som tjänar över 50 000 kr per månad kan välja att teckna ett frivilligt tillägg för att höja taket upp till max 90 000 kr per månad.

För att ersättning ska kunna utbetalas från tilläggsförsäkringen behöver du ha haft den i 12 månader.

Särskild kvalifikationstid gäller för den som tecknar tillägget i samband med att försäkringen införs (de som gör det omfattas direkt av tillägget).

Aleksandar Srndovic

Kom ihåg att det är bara du som är medlem i Pappers som kommer ha den förmånen. Mer om försäkringen hittar ni på avdelningens hemsida under fliken Försäkringar.

Hur fungerar Det?

- Vid arbetslöshet behöver medlemmen endast kontakta Folksam en gång. Medlemmen kan göra en anmälan till Folksam på telefon 08-700 40 25. Det går också bra för medlemmen att själv hämta en skadeanmälningsblankett med instruktioner på hur du går till väga på www.folksam.se/pappers.
- När Folksam mottagit en komplett ansökan med bland annat information om framräknad dagpenning från a-kassan så räknar Folksam fram vilken ersättning som lämnas från inkomstförsäkringen.
- Ersättningen kommer därefter att utbetalas till medlemmen i samband med att a-kassan betalar sin ersättning

Så här fungerar a-kassan

Du får tidigast ersättning efter 6 dagars karenstid.

Lön	Dag 1 - 100	Dag 101 - 200	Dag 201 - 300
25 025 kr	a-kassa 80 % 25 025 kr	a-kassa 80 % 20 900 kr	a-kassa 70 % 23 886 kr

Så här kompletterar Pappers inkomstförsäkring

Lön	Dag 1 - 100	Dag 101 - 200	Dag 201 - 300
50 000 kr	Inkomst försäkring 80% a-kassa 80 % 25 025 kr	Inkomst försäkring 80% a-kassa 80 % 20 900 kr	Inkomst försäkring 80% a-kassa 70 % 23 886 kr
25 025 kr			

■ BILUTLASTNINGEN

En fråga som har varit aktuell till och från i hamnen ända sedan 60 talet är behov av kontinuerlig skiftgång. Skyldigheten att lasta, främst båt, på förskjuten arbetstid har funnits med i det lokala avtalet sedan 70 talet. Dock har bolaget fortsatt kommit med förslag på olika former av kontinuerlig skiftgång, alternativt förskjuten arbetstid för att lösa situationen på bilutlastningen. De förslag som har kommit har främst inte blivit av på grund av att vi inte har varit nöjda med ersättningen. 1997 drev bolaget ensidigt igenom en variant av förskjuten arbetstid. Detta resulterade i en AD dom där företaget förlorade. Efter det var det, under lång tid, tyst kring denna fråga.

Runt år 2016 blev det mer och mer papper som lastades ut på bilutlastningen, vilket medförde att vi arbetade förskjuten arbetstid c:a en till två gånger i veckan. Detta resulterade i att hösten 2017 så kom bolaget och facket överens om att införa kontinuerlig skiftgång på bilutlastningen. Skiften är bemannade med tre personer som arbetar två veckor med mixade förmiddag och eftermiddagskift mellan 06–14 och 14–22 följ av en dagtidsvecka 6.30–15.30.

Daniel Larsson

Sammanlagt nio personer, fördelade tre på varje lag, arbetar skift. Övriga i hamnen arbetar dagtid.

I början var det dock svårt att arbeta utifrån denna modell då mycket utav pappret som skulle lastas ut på bil var papper som blivit över på båten. Detta medförde att pappret var placerat långt ifrån bilutlastningen, vilket i sin tur medförde att den som skulle köra fram pappret inte kunde förse de bägge truckförarna med papper samtidigt. Detta resulterade i både dålig arbetsmiljö och böter för försenade leveranser, vilket i sin tur medförde att det under en period var fyra personer på skift. Företaget valde dock senare att återgå till tre personer på skiftet och lova de lösa detta problem med bättre planering. I dag brukar arbetsledningen ta ut en extra person när det uppstår situationer då planeringen inte har fungerat optimalt.

Av de som arbetar skift idag, varav en del har varit med från början och en del har tillkommit, var samtliga överens om att det fungerade bra. Variationen i arbetstider, kortare arbetsvecka och att arbeta i en liten grupp var några av de saker som framhölls som positivt.

En ville att det skulle vara hela veckor med förmiddag respektive eftermiddagsskift medans resten tyckte det var bra som det är nu då de byter mitt i veckan. En framhöll att det kunde vara svårt att upprätthålla kompetensen på båt eftersom de bara arbetar på den under dagtidsveckan. En annan framhöll att det var skönt att inte behöva köra på båt varje vecka.

Att det ibland kunde vara svårt att lösa matuppehållen så att de inte krockade med dagtidspersonalens matrast och att det inte har blivit någon bra utvärdering kring skiftgången var några förhållanden som upplevdes som negativt.

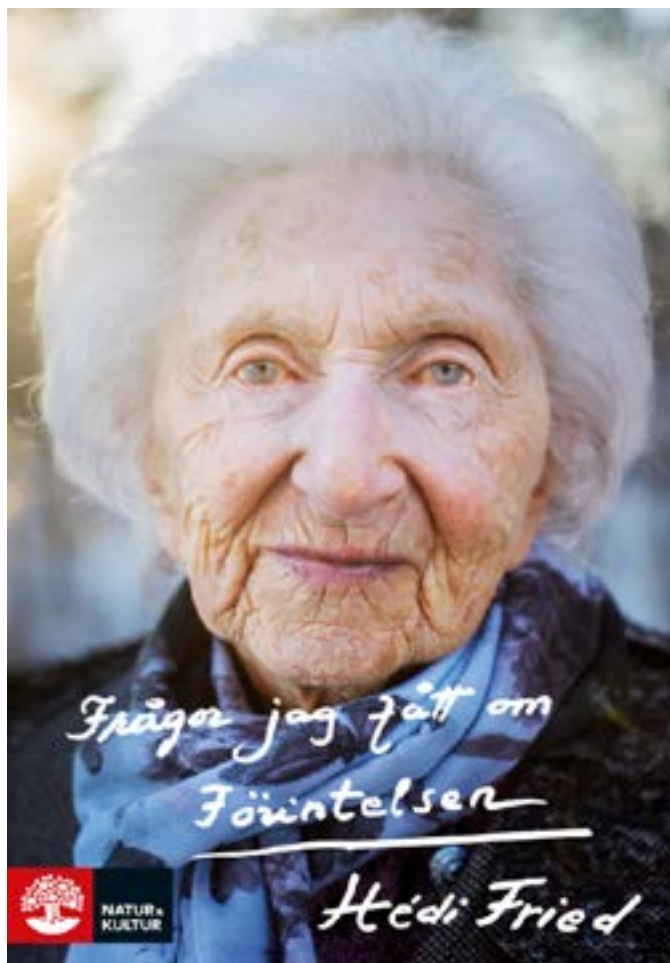
Robert Wahlström

Anton Kuusisto

Brukets sju billastningsramper

"Frågor jag fått om Förintelsen" - Heidi Fried

Jag tyckte det var en väldigt lättläst bok, men med fruktansvärda händelser. Boken är upplagd med 46 st. frågor som Hédi har fått under tiden som hon har föreläst i skolor.

Här är ett utdrag av de frågor som hon har fått.

Vad är det värst du varit med om?

När jag skildes från mina föräldrar.

Hur kunde ett helt folk ställa upp bakom Hitler?

Det var människor från alla samhällsklasser, mycket berodde på propagandan.

Varför gjorde ni inte motstånd?

Det hade varit självmord att göra motstånd, många blev apatiska, gömde sig i bergen men blev angivna. Några sprängde krematorierna 3 och 4 i Auschwitz. De män-

nen blev gasade och flickorna som hjälpte till att få fram sprängmedel hängdes.

Vad hjälpte dig att överleva?

Slumpen och eftersom vi kom till lägren våren 1944. Att vi måste överleva för att kunna berätta.

Var du rädd för döden?

Inte döden, osäkerheten var värre.

Vad fick dig att börja föreläsa?

Eftersom jag överlevde förintelsen, så måste jag berätta att 6 miljoner judar, många kommunister, homosexuella, handikappade, romer och andra blev dödade.

Hur kan skolan bidra till att undvika något liknande?

Uppfostran av föräldrarna, små barn förstår orättvisor och fördomar. Skolan måste se till att barnen får kunskap om historien som går till hjärtat inte bara till hjärnan. Individerna har ett eget ansvar, det är farligt att vara tyst.

Skulle det kunna hända igen?

Förintelsen var den första som fick namnet Genocide (folkmord), namnet uppfanns av Raphaël Kemkin som tyckte att det borde fås juridiska konsekvenser att utföra detta brott. Trots att det antogs av FN efter Förintelsen 1948, så har det skett folkmord i Rwanda och Serbien.

Hédi Fried har även skrivit böckerna: Skärvor av ett liv: Vägen till och från Auschwitz (1992), Livet tillbaka (1995), Ett tredje liv: Från jordbävningen i själen till meningsfull tillvaro (2000), Livets pendel: Fragment, erfarenheter, insikter (2003).

Ulrika Enlund

En reflektion

Min äldsta son var 2 år, när 1984 många krigsflyktingar kom till Hallstavik. Några började ifrågesätta detta i samtalet med mig. Jag kommer ihåg att jag svarade till de att jag kommer göra samma sak om kriget kommer till Sverige. Att jag kommer ta mitt barn och fly.

Ulrika

Upptäck Åland i sommar

Sol, bad, brygghäng och all tid i världen. Sommaren gör sig bäst på Åland, det lilla öriket med flest soltimmar i hela Norden. Med oss kan du uppleva Åland från green eller cykelsadeln, bo mitt i smeten i Mariehamn eller i egen stuga intill havet. Vad du än väljer lovar vi att du får en härlig semester i världens vackraste skärgård.

En dag på Åland – heldagsutflykt

Hoppa på 9-avgången, gå av i Mariehamn och upplev Åland under 6 timmar. Strosa omkring i staden, besök ett museum, hyr en cykel eller ta ett dopp. Kl 18.30 går Rosella tillbaka till Kapellskär. Prisex **45:–** per person.

Hotellpaket i Mariehamn

Båtresa Kapellskär-Mariehamn t/r med en natt i dubbelrum inkl frukost på Park Alandia Hotell. Prisex **800:–** per person. Kod SHOTM.

Packa med bilen

Båtresa Kapellskär-Mariehamn eller vice versa, enkel väg för upp till fem personer plus personbil. Prisex **240:–**

Semestra i egen stuga

Bo direkt vid havet, mitt i skogen eller i en mysig stugby. Läs mer och boka på Vikingline.se/stuga.

Buskul för barnen

Förtjusta miner – det kan alla räkna med som bokar övernattni ng i Park Alandias fina Ville Vikingrum. Båtresa Kapellskär-Mariehamn t/r, del i Ville Vikings familjerum inkl frukost samt tillgång till pool och bastu för två vuxna och två barn under 12 år. Prisex **2 055:–** per familj. Kod VILLE.

MINIKRYSSNING
MED ROSELLA
Kapellskär-Mariehamn

45:–

Preis ex per person

Buss från Hallstavik
fredag & lördag
samt från Norrtälje
alla dagar
Från **30:–** t/r

VINGLINE

Boka på Vikingline.se/rosella

När putsander av förra numrets Äpple gjordes i början av februari så skrev jag att förhoppningen var att vi inte skulle fastna i något trist jämnrått under året. Detta känns nu som en självuppfyllande profetia! Det har blivit trist, grått och lamslaget i större delen av världen med den härjande Corona-pandemin. Dock med Sverige som en lite udda fågel med lite mindre förflamning. Detta innebär självklart att också studieverksamheten har blivit, kanske inte lamslagen, men åtminstone till stora delar lagd i kylskåpet i väntan på bättre tider.

Den fackliga grundutbildningen, FGU, hade initialt planerat start till mitten av mars men på grund av en del organisatoriskt mankemang sköt vi något på startdatumet för att kunna komma igång i början av maj. Redan i mars var dock Corona-tankarna starka. Vid den här tidpunkten kommer folkhälsomyndigheten med en hemställan, som sedan blev ett straffsanktionerat beslut från regeringen, om att allmänna sammankomster och offentliga tillställningar ska begränsas till 500 deltagare. I slutet av månaden skärps detta beslut till 50 personer - naturligtvis tillsammans med de generella rekommendationer som vi alla vid det här laget känner till; håll avstånd, undvik trängsel, tvätta händerna och undvik onödiga resor. Med detta - skulle kursens gästföreläsarna kunna komma?

Skulle kursdeltagarna våga komma? Planeringen och justerandet fortsatte ända tills vi bestämde oss för att faktiskt ställa kursen.

Men på sina håll lyckas man trots allt genomföra en del utbildning. Ett av LO-förbunden i region Skåne har inte ställt särskilt många utbildningar. En väsentlig skillnad om man jämför med tex Stockholm är att det delvis har att göra med att de inte har använt sig av kollektivtrafiken i någon stor utsträckning, och alldeles sannolikt gör man det i harmoni tillsammans med en del andra åtgärder enligt myndigheternas rekommendationer. På Hallsta har även Skyddsombuden genomgått en PIA-utbildning, men då med uppdelade utbildningstillfällen, ett mycket begränsat antal personer vid varje tillfälle och med gles sittning i stor lokal.

Men vad gäller FGU avvaktar vi nu helt enkelt och ser om åtminstone en utbildning kan genomföras till hösten – det här var ju annars året som vi skulle öka tempot för att köra två fackliga grundutbildningar!

För LO:s del har man sedan tidigare bestämt att ställa in alla fysiska kurser fram till och med den 31 maj 2020. Men som läget ser ut nu har de beslutat att även ställa in resterande fysiska kurser fram till och med den 14 au-

gusti 2020 då man inte ser att det är möjligt att rekrytera till dem. Det gäller såväl kurserna i LO:s Kunskapssystem som de lokala/regionala kurserna som anordnas av LO-distrikten. Arbete pågår med att ta fram en del digitala utbildningar och mer information om dem ska komma inom kort.

Även den utbildning som vi tidigare planerat och flaggat för - motorsågsörkort klass AB (säkerhet och fällning) - har lagts på is, men egentligen av andra skäl. Här visade det sig att utbildaren helt enkelt inte hade tid under våren. Kanske var det lika bra, för trots att utbildningstillfällena sker i stor lokal med högt i tak (dvs. ute i skog och mark), är tänkt utbildningsledare något till åren kommen och tillhör därmed riskgruppen. Överenskommelsen är att vi gör en ny planering efter sommaren.

I övrigt lär pandemin även studiesidan nya arbetssätt. Tex. hålls alla möten med LO-distriktets utbildningskommitté nu via Teams*. Ett väldigt tidseffektivt tillvägagångssätt, inte minst med tanke på att avståndet Hallstavik-Stockholm är ca 100 km enkel resa, med resultatet att restiden

i normalfallet faktiskt blir ungefär lika lång som mötestiden.

*Microsoft Teams är ett chattbaserat verktyg i Office 365. I Teams kan en grupp kommunicera på en rad olika sätt, tex genom videokonferens, och lagra information så att teammedlemmarna har tillgång till allt som rör gruppen på en och samma plats.

Anders Lidén

■ DIKTHÖRNAN

PERNILLA WESTMAN

*Jag höll hårt
men det var det inte värt
stormen har nu lagt sig*

*Jag känner inget mer
en överlevare är jag
står stabilt kvar*

*Ibland är ensam starkare
slipper bry sig om
Vad hjälper det att rädda
När ingen räddar mig.*

Vad händer med pensionen och försäkringarna i dessa tider med Corona?

Det har väl inte gått någon förbi att vår värld har drabbats av Coronaviruset och Covid-19 som sjukdomen som viruset kan ge. Det har fått stora konsekvenser på hela vårt samhälle. Masspermitteringar, massuppsägningar, socialdistans, sjukvården som går på knäna och ständig handtvätt m.m. Allt det har ni antagligen hört till leda.

Många är idag oroliga över sin framtid. Kommer min familj att klara sig? Vad händer med jobben? Vad händer med min pension? Hur ser mitt försäkringsskydd ut? Vad händer om det värsta händer mig och jag dör?

När det gäller pensionen så har vi dels den allmänna pensionen (statliga) och avtalspensionen som Pappers har förhandlat fram till er.

Den allmänna pensionen består av dels en inkomstpension och dels en premiepension. Inkomstpensionens storlek beror på hur lönerna utvecklas i landet och hur AP-fonderna går. Här riskerar inkomstpensionen att minska pga att AP-fonderna minskar i värde då de har placeringar i aktier till stor del. Sedan påverkas inkomsterna vid arbetslöshet och permitteringar i samhället, vilket gör att inkomstpensionen minskar, det är dock en

eftersläpning på upp till två år eftersom vi först måste deklarerat vår inkomst. Så det är två faktorer som kan påverka vår inkomstpension. Efter finanskrisen så infördes ett utjämningsystem i inkomstpensionen så inte stora svängningar något år ska påverka pensionen drastiskt.

Premiepensionen har vi placerat i fonder. Vilket gör att pensionspengarna antagligen har minskat i värde. Har man inte gjort något val i premiepensionen ligger pengarna i AP7Såfa (man kan ha valt att ha dem där också). AP7Såfa är en fond med placering i risk utifrån ålder, så de som har långt till pension har hög risk medan de som har nära till pension har mindre risk. Så de som har AP7Såfa och har nära till pensionen borde klara nedgången nu bättre. Vi märker att många har en alldeles för riskfylld placering, kanske för att en bekant gav ett tips för 15 års sedan.

När det gäller avtalspensionen så fungerar fackets alternativ Folksam LO Pension ungefär som AP7Såfa. Risk utifrån ålder och därmed så är de som har nära till pensionen eller kanske redan gått i pension inte drabbats lika hårt. Någoting som kan vara väldigt viktigt att se över i avtalspensionen är om ni har familj så kan ni skydda dessa pengar till familjen ut i fall ni dör innan ni har tagit ut allt i pension. Det kallas för Återbetalningsskydd och det får ni hjälp av Julia från Folksam med att ordna.

Som medlem i Pappers så ingår det försäkringar för Hemmet, Olycksfall, Sjukförsäkring och Livförsäkring. Sjukförsäkringen gäller för om ni skulle bli allvarligt sjuka (Diagnoskapital på 50 000 kr) eller sjukskrivna mer än tre månader (2 365 kr per månad). Livförsäkringen som gäller vid dödsfall är på 283 800 kr. Sedan finns också båda sjuk och livförsäkring i ert kollektivavtal som Pappers har förhandlat fram.

Ni som medlemmar i Pappers kan träffa Julia från Folksam. Just nu är mötena inte fysiskt såklart utan på distans för er och Julias säkerhet. Så mötet är digitalt och ni delar skärm under mötet. Det tar en timme ca och kostar ingenting utan det är en medlemsförmån.

Prata med Ulrika på avdelningen så bokar hon in er på ett möte med Julia.

HAR DU HITTAT NYCKELN?

På andra sidan jobbet väntar en ny frihet och drömmar som kan bli verklighet. Med en schysst tjänstepension vill vi ge dig möjlighet att leva som du önskar. Drygt en halv miljon kunder har hittat sin nyckel till en schysst pension hos oss.

■ VYKORTET FRÅN WIEN **ULRIKA ENLUND OCH JAANA KUUSISTO**

Denna resa blev av för att Jaana ville åka till Wien, det tyckte jag lät bra så jag hängde med. Jaana ordnade allt, jag bara betalade, skönt att slippa hålla på med bokningarna. Jaana bokade hemifrån att se Spanska ridskolan. Avresa blev tidigt onsdag den 19/2, Jaana hämta mig kl.03. Så bar det av till Arlanda, flyget gick i tid, vi landade i Wien vid 9-tiden. Taxi till hotellet Maria Teresa, vi hade tur så vi fick hotellrummet direkt. Lämnade packningen och gick ut för att se Wien, vi bodde i Museumområdet som låg väldigt centralt. Vi rekade vägen till Spanska ridskolan, för att hitta dit nästa dag. Var på Leopoldmuseum. Åt gulaschsoppa på ett café i närheten av hotellet. Det blev tidigt i säng denna kväll.

Torsdag 20/2 Efter en lång natts sömn och fin frukost, så gick vi till spanska ridskolan för en uppvisning av morgonträning av Lipizzaner hästarna. Det var fyra olika halvtimmes träningar under två timmar. När vi kom ut därifrån, stod det försäljare för konsertbiljetter till lördagens föreställning, så vi köpte biljetter till detta. Var sedan och fikade. Sedan var det en guidad tur på Spanska ridskolan, där vi fick se sadelkammaren och hästarna i sina bås. Vi gick sedan runt och tittade på Wiens gator, var in i Stefandomen, så gick vi till Donaukanalen. Denna eftermiddag åt jag wienersnitzel.

Fredag 21/2 Småregnade på morgonen, men vädret blev snabbt bra. Vi tog spårvagnen för att åka till Hunderwasserhaus, det blev helt fel håll, så vi fick hjälp av en trevlig kille som visade att vi skulle åka åt andra hållet istället. Fikade på caféet i huset. Vi hade även tänkt se Wiens museum som tyvärr var stängt för reparation. Då rekade vi istället vägen till stället där konserten skulle ske, det var tur för vi fick leta.

Lördag 22/2 Vi gick runt i staden, fick köa för att komma in på det populära café Central. Där åt vi smaskiga bakelser. Sedan var vi och besökte Sisi museet. När vi var på väg till konserten gick vi förbi en konstgjord isbana där det åkte mycket folk på skridskor. Åt middag på Café Maximilian, där åt jag den godaste gulasch maten. Sedan var det konserten med Wiener Kaiser Orchester, med lite sång och balett. Sedan till hotellet.

Söndag 23/2 Efter frukost, packning, väntande på taxin

Kunglig turistvagn

till flygplatsen. Landade på Arlanda vid 18-tiden, hemma igen.

Ett tips om man åker till Wien, som vi inte hade gjort.

Att köpa ett Wien-pass, då blir det billigare att gå på museum, hop-on – hop-off bussar och mycket annat.

Ulrika och Jaana

Café Central

Hunderwasserhaus

St Stephens katedral

Wienersnitzel

Café Central bjöd på utsökta bakelser

Wiener Kaiser Orchesters lokal

Wien

Land: Österrike

Befolkning: 1 797 337

Borgmästare: Michael Häupl

Grundad: 500 f.Kr

Längd: 22,4 km

Bredd: 30,0 km

Area: 414,65 km²

Riktnummer: 01

Den kungliga palatsen - Hoburg

NR 1 KRYSSLÖSNING

V	A	L	B	O	R	G
---	---	---	---	---	---	---

Vinnare av kryss nr 4 är:

1: pris Maria Kärkkinen, PM 12

2: pris Erik Weith, UH

MATLAGNING

Kaiserschmarrn (Kejsarpannkakor) 1 - 2 personer

Du behöver:

- 100 gram smör
- russin

Ingredienser:

- 3 ägg
- 100 gram mjöl
- 1 tsk socker
- ½ tesked vaniljsocker/pulver
- ½ tesked salt
- 1,25 dl mjölk

Tillbehör:

- Äppelmos
- Plommonsylt
- Fruktkompott
- Lingonsylt
- Jordgubbssylt
- Visspad grädde

Gör så här

Vispa ihop äggula, mjöl, socker, vaniljsocker, salt och mjölk till en slät smet.

Vispa äggvitan hårt och vänd ner i smeten mycket försiktigt.

Smält smöret i en panna och håll ner i smeten.

Blanda ner lite russin i smeten och stek pannkakan på låg värme tills den har stelnat.

Vänd på pannkakan och riv den i småbitar.

Stek färdigt pannkakan.

Ytan ska gärna vara lite frasig.

Pudra florsocker över pannkakan och servera den tillsammans med något av tillbehören.

För er som inte gillar russin så kan man såklart hoppa över den biten.

Se filmen:

<https://kit.se/2016/05/24/48261/osterrikes-bast-bevara-de-hemlighet-kaiserschmarrn/>

Glöm inte!
Att bara du som är
medlem i facket har
inflytande på arbets-
platsen

Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett "lösenord".

Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen.

Du kan även maila lösenordet till oss :

avd68@pappers.se

Bland de inlämnade rätta svaren kommer vi lotta ut:

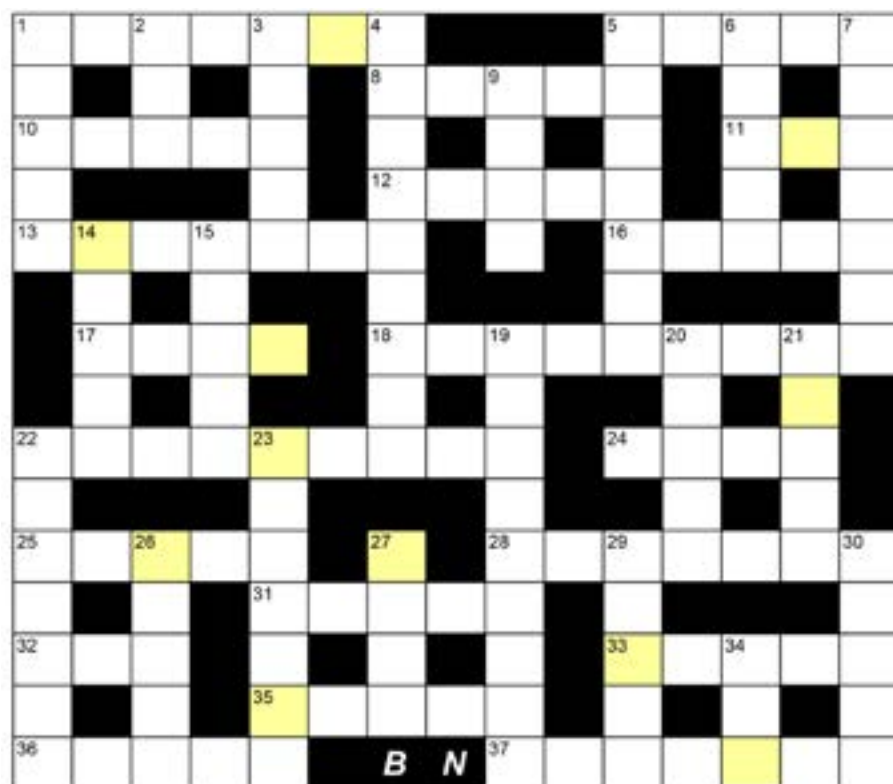
1: pris 2 st trisslotter

2: pris 1 st trisslott

Lodrätt

1. Kan man på "halva vägen"
2. Dass
3. Finns i gener
4. Sudd
5. Ursprunglig piercingplats
6. Är ofta den med von-namn
7. Ställer läkare
9. Finns runt midjan
14. Svårförklarar
15. Socken nära Rö
17. Pjuck
18. Kan man sitta på
19. S:t Petersburg 1924-1991
20. Skall man vara på semestern
21. Består fantasy-litteratur av
22. Katten Findus' husse
23. Den förknippas med B Marley
26. Tveksam
27. Begära
29. Svårt genom sugrör
30. Kanske man med vågrätt 1
32. Suggan
34. Gör Mona Lisa
35. Barrig buske

Vågrätt

1. Grävs upp ur kompost
3. Etui
5. Kuba
8. Han kanske döptes på
Öländsk kalkhed
9. Kan rinna ur sår
10. Trudelutt på altangolv
11. Falkman, baryton

12. Flyter norrut till Vätern
13. Kan man kasta i sjön
16. Fick Nobels fredspris 1941
17. Känd norsk ungdomsserie
18. Indraget njutningsmedel
20. Kan man släppa hunden
22. Syns bäst från Antarktis
och Svalbard
24. Blir igår imorgon
25. Kan okammad frisyr bli

26. Kattlik
28. Gränsfall
29. By mitt i Georgien
31. Bör nallen vara
32. Durkslag
33. Nobelprisd folkrockare
34. Lokalt nätverk
35. Stygga
36. Motsats till vågrätt 16
37. Arbetar spionen

**Pappers inbjuder 2000
ungdomar och medlemmar
födda 1990 eller senare till
Pappers hundraårsfirande!**

**Eventet äger rum
den 30 september – 2 oktober
i Waterfront Congress Centre
Stockholm**

Aktiviteter under dessa dagar kommer att vara fokus på framtiden och vad det finns för möjligheter att påverka din arbetsplats genom facket. Aktiviteter under dagarna kommer att vara:

- Föreläsningar från ledande företrädare inom Näringslivet och Fackföreningsrörelsen
- Digitala interaktionsseminarier från samtida kända profiler som berör aktuella ämnen
- Speakers Corner - tal, debatt och diskussioner
- Mat och dryck
- Galamiddag med V Ä R L D S A R T I S T

LAYOUT: Aleksandar Srndovic
FRAMSIDA: Mikael Holmberg-
BAKSIDA: Aleksandar Srndovic
NÄSTA NR: September 2020
ANSVARIG UTGIVARE:
Pappers avd 68

REDAKTIONEN:
Anders Lidén
Taisto Hautala
Aleksandar Srndovic
Mikael Holmberg
Roger Berglund

KONTAKT:
Pappers avd 68
Tyskavägen 1
763 81 Hallstavik
0175 26 390
www.avd68.com

Tryck: Hallstabil AB Hallstavik 2020